POŠTARINA U GOTOVU. CIJENA 3

OBITELJ

BR. 15 1932

KNJIŽEVNI SUSRETI

Szabo: KNJIGA O STAROM ZAGREBU. Edicije Muzeja grada Zagreba, br. 6. Uređuje Đuro Szabo, 1930. 118 str. — Ovo najnovije djelo Szabino sadržava neki kao uvod na str. 1—6, i tri poglavlja: I. Zagreb pod apsolutizmom 1850. do 1860., str. 6—16; II. Zagreb od 1860.—1880. (to jest po prilici do velikog potresa), str. 17—56; Zagreb od 1880.—1903. (do konca banovanja Khuenova, ili upravo do 1914.) str. 57—116; Resume na njemačkom jeziku 116—118. Kulturni historik i ravnatelj muzeja grada Zagreba profesor Szabo, među svojim obilnim književnim radom posvetio je i starinama glavnoga grada Hrvatske dug niz članaka u različnim zagrebačkim časopisima i listovima.

U ovoj knjizi prikazuje Szabo vrlo živo nesamo razvoj i promjene u vanjskom licu Zagreba, nego daje svagda i duševni lik grada, crta političke, kulturne i umjetničke težnje iz kojih se s mukom rađao i preporađao Zagreb za preduge vlade Slovenima neprijateljskoga Franje Josipa. Knjiga je lijepo ilustrovana dobrim dijelom sa devedeset pogleda zagrebačkih, nacrta i slika znamenitih osoba u ovom isječku zagrebačke i hrvatske prošlosti, sadržava čudesno obilje građe i zaslužuje, da se čita i više nego jedamput.

A. Šimčik.

Jerome K. Jerome: TRI ČOVJEKA U JEDNOME ČAMCU, A DA SE O PSU I NE GOVORI. Humoristički roman, preveo Ivo Lendić, izdala Knjižnica Dobrih Romana, cijena 15 Din, uvezano 25 Din. — Jerome je šaljivdžija. On spada među one dobre, prijatne stare šaljivdžije, koji uvijek pričaju, o svemu i svačemu, koji teško prestaju, koji razvlače svoje šale, ali koji nikad ne postaju dosadni. Čisto nas podsjeća na koga našeg dragog starog rođaka, koga već davno nema, koji je isto tako o svemu pričao: o literaturi, koja je uvijek interesantna, o povijesti, koja je neiscrpljiva znanost, o dnevnom životu i jeseni, što dolazi, ne prestajući i ne dopuštajući čovjeku ni odahnuti. Svejedno je, o čemu Jerome priča: o engleskoj prošlosti, o neprilikama izletnika po lošim gostionama, o weekendima na Temzi, o farmerima uz rijeku. Svejedno je, da li mi to razumijemo ili ne, i da li nam je ta prošlost, o kojoj govori, toliko poznata, da je možemo s razumijevanjem pratiti. Jerome govori, priča, animira. On nikada nije dosadan, zašao u ne znam kakve digresije. On nije dosadan ni onda, kad se ponavlja. Uvijek tu ima nešto novo, zabavno, sočno. Kao kad nam netko nekoliko puta priča jednu istu šalu. Nikada to više nije ona prva šala. Uvijek u njoj ima nešto promijenjeno: u gestu, u stilu, u slikama, u načinu pripovijedanja. Šaljivdžija pobjeđuje naš razum. To valja konstatirati, prije nego se počne pisati o knjizi »Tri čovjeka u jednome čamcu« (što ju je još jesenas izdala Knjižnica Dobrih Romana, ali čini se, da ta knjiga još nije dovoljno zapažena u našoj čitalačkoj javnosti). Jerome je tip pisca, koji nije lako postao slavan i koji je pretrpio mnogo napora i muke, dok nije postao književnik. To se osjeća i na njegovom stilu: tu su nabacane sve misli, koje mu dođu na um. Piše o svemu i svačemu, što mu momentano padne na um. Njegov roman »Tri čovjeka u jednome čamcu, a da se o psu i ne govori« uopće i nema sadržaja. To je mali, neznatni i neprimjetni izlet trojice dobroćudnih prijatelja u čamcu po Temzi, a vode sa sobom i svoga psa. Kao pravi Englezi oni ponesu toliko hrane, da bi, da je mogu komotno voziti, morali unajmiti ne čamac već parobrod. Usput oni doživljavaju različite neprilike: ne mogu otvoriti kutiju s konzervama, zapnu kod otvaranja šatora, namuče se kuhanjem jela, zablude u noći, sudare se s drugim izletnicima i konačno se, kad ih stigne najveća neprilika, kiša, vrate kući pokunjeni, mokri i blatni kao parcovi, dabome kradom, da ih tko ne vidi. Ali oni doživljuju i mnogo toga lijepoga. Prve dane je vrijeme divno. Uzduh je svjež i rijeka nije baš osobito prljava. Osim toga su u jednoj gostioni našli dobro jelo. Dosadu ubijaju pripovijedanjem i svaki priča svoje doživljaje i avantire, bilo na samoj rijeci, u čamcu, bilo gdje drugdje. Pas dabome ne dolazi u obzir, jer je već u naslovu istaknuto, »da se o psu i ne govori«. On doduše laje, ali ga nitko ne sluša. Svakako prijateljima na ekskurziji nije baš dosadno. Uzme li se u obzir, da su oni za vrijeme weekenda prorešetali gotovo sav ondašnji politički život, za nas već davno nesavremen, i historiju, ukoliko je ona u vezi s dvorcima, zamcima i spomenicima, uz koje prolaze, vidjet će se, da vrijeme nisu potrošili ututanj. Konačno, vrijedilo je poći na taj izlet već radi toga, da se osjeti ona prijatna ugodnost, koju su ošutili, kad se opet vratiše u grad, pod krov. Knjiga se vrlo ugodno čita, jer Jerome ima jednu pozitivnu stranu, koja mu je sama dostatna, da bude dobar humorist, a to je: znati se šaliti. On se šali tokom cijeloga romana. Šali se dobroćudno, starinski, s malo anahronizama u efektima, s malo pretjeranim engleskim ukusom, ali se šali uspjelo, radosno, srdačno i time nas osvaja. Svaka je stranica puna tog vedrog starinskog humora, kojim je neznatni trgovački pomoćnik iz Walsalla osvojio svijet. Onaj svečani retorski stil, koji se na momente ističe, neobične i tako komične u svojoj nedužnoj, velikoj neobičnosti misli piščeve, sve to djeluje na nas neobično utješljivo veselo i srdačno. Ništa tu nema, što ne bi bila šala. Ni jednog gesta, ni jedne riječi, ni jedne kapljice vode, koja prsne pri zamasima vesala. Humor velik, neodoljiv, topao, prirođen velikom humoristu. Ujedno dokaz, kako su za komiku najpodesnije sitne svakidašnje stvari, koje nitko ne zapaža i koje bi inače ostale neeksploatirane. Stvari iz najobičnijih događaja, koje svaki dan doživljujemo, koje sretamo na ulici, kod rada, prije spavanja, svugdje. I samo onaj čovjek, koji ima dara da ih opazi, pokupi i iskoristi, može postati humorist. A usto čak i ne mora biti umjetnik. Roman je dobro opremljen. Malo ima knjiga, koje imaju naslovnu stranicu toliko adekvatnu sadržaju, što se u njima obrađuje, kao ova. One tri pokunjene silhuete u bijelim hlačama i pas za njima i kiša, što pada po njima, sve je to tako savršeno Jeromeovo, da bi bolju ilustraciju bilo teško naći.

I. Kozarčanin.

Slika na omotu:

LUŽIČKA PRELJA

Naslikao Martin Novak

OS7EEEMO

BROJ 15 **OBITELJ** GOD IV

U ZAGREBU 10 TRAVNJA 1932

Svjetska kazališna kriza

Napisao dr Josip Andric

Kazališta su još tamo od doba, kad je stara grčka kultura postigla prvenstvo među svim kulturama starih naroda, smatrana nekim vrhuncem svega kulturnoga nastojanja. Kazališna umjetnost je i u novom vijeku, osobito u devetnaestom i prvim decenijima dvadesetoga stoljeća, bila smatrana reprezentacijom narodne kulture, a kazališta reprezentativnim ustanovama narodne svijesti i ponosa. Kazališta su i u svim preporodnim i oslobodilačkim pokretima pojedinih naroda igrala važnu ulogu, te se datumi, kad je koji podređeni narod sebi podigao kazalište, protjerao tuđinsku riječ i uveo materinsku u svoje kazalište itd., spominju kao važni događaji i narodnoj povijesti. Primjera radi neka bude spomenuto samo, da je proslavi pedesete godišnjice osnutka češkoga Narodnoga Kazališta u travnju god. 1918. bila zapravo opća manifestacija sviju tadanjih podjarmljenih austrijskih naroda protiv Austrougarske i jedan od najsnažnijih udaraca, koji Austrougarsku dovedoše pô godine nakon toga do rasula.

Poslije svjetskoga rata nastupila je nagla dekadenca u općem shvaćanju kaza... nosti. Opći materijalizam ... dna od najsudbonosnijih ... rata tako, da je potisn... čovječanstva u pozad... dnoj strani, a užas... cije i širokih sl... toga, da oni, ko... novaca, nisu i... turne potreb... vama (procv... oni koji su ...

sredstava često ni za najelementarnije uzdržavanje života, te su se morali što dalje to više ograničiti na borbu za namirivanje najnužnijih materijalnih životnih potreba. Stradala je odatle u prvom redu umjetnost, te tako ostadoše i kazališta sve praznija. Mnogo je doprinijelo dakako i mehaniziranje umjetničkih sredstava, osobito radio i tonfilm, ali njihov utjecaj dolazi ovdje tek u drugom redu u obzir.

Glavni uzrok današnjoj kazališnoj krizi, koja vlada po cijelom svijetu, jest u materijalizaciji ljudskoga društva i ljudske psihe. Nesamo da javnost ne pokazuje dovoljno razumijevanja za kazališnu umjetnost smatrajući je nečim gotovo suvišnim, nego takvo ... ćanje pokazuju ... parlamenti ... zava ... g...

MAĆEHA

NAPISAO TAMAŠ FAC

Dvije su prošle godine, kako je sahranio ženu. Oplakao, ožalio i osjetio, da više ne će moći pogledati drugu ženu. Ali mu ostala dva djeteta, dvije djevojčice. Jedna od dvanaest godina, a druga od petnaest. Njima treba majka.

Odlazio je od kuće već rano ujutru u ured. U podne je dolazio, objedovao i vraćao se za pisaći stol. Vraćajući se uveče bio je umoran, želio je da legne, nije imao više snage ni volje, da bude onda još i uzgojitelj.

»Jesi li odgovarala u školi?« pitao je mlađu.

»Jesam.«

»Jesi li znala?«

»Jesam.«

»Pazi, da dobru svjedodžbu doneseš kući, jer će ti se inače majka u grobu rasplakati.«

...DE DO ORMARA I IZVADI POVEĆU NOVČANICU

...uzama. Uzdisali su i razmi-
... tišinu, da neko od njih

...dan?« zapita stariju,

...la. Malo oprala.

Nije bilo teško pogoditi, s kime hoće da ga vežu. S Marijom Ilendi.

Ona već nije bila mlada djevojka. Baš je mogla biti majka njegovim siroticama. Znalo se o njoj, da se nekada mogla udati i sto puta, ali je sve svoje prosce odbijala. Iz dobrote ostala je kraj svoje uboge braće.

»Ne, ne,« govorila je. »Ja moram ostati kraj njih. Ja sam kapetan nasukanog broda. Prvo oni neka dobiju krila. Kad me ne budu više trebali, tada... tada... možda, odnosno, ako ne bude kasno.«

Mislila je, da je već kasno, suviše kasno.

Ali jednom i kod nje počeše dolaziti prijateljice i tiho počeše udarati u žice udaje.

»Marica, vi treba da se uzmete. On je dobar čovjek; ti si dobra djevojka, bit ćeš dobra majka. Bila si majka svojoj braći, bit ćeš majka njegovim djevojkama.«

»Teško je biti maćeha.«

»Teško je onom, ko nosi među rebrima rđavo srce. Ali i tko kao maćeha zna osjećati majčinim srcem...«

Uskoro i djevojke načuše, da se nešto sprema. Tetka Julka im to spomene — da olakša ocu.

»Pa, šta kažete?«

One su samo problijedjele.

»Ja...« mucaše mlađa.

»Ja...« mrmljaše starija.

Vidjelo se po njima, da se ne raduju toj vijesti.

»Stanite samo uz oca,« govorila im je tetka na dušu. »On to čini zbog vas. Sad još nekako možete bez majke. Ali bi kasnije još većma osjećale njen nedostatak. Treba ići ovamo, onamo, na plesove, u kazalište, na veselja. A to se može samo sa ženom. Čak će se djevojka prije i udati, kad je kraj nje žena. I vidjet ćete, Marica će biti dobra majka. Koja je bila dobra djevojka, dobra sestra, bit će i dobra majka.«

Poslije pola godine bilo je i vjenčanje. Nova žena je stupila na mjesto stare. Svoje odijelo i ... smjestila je u ormar. Donijela je nešto i ... Smjestila se.

... su je zvale mama kao svoju majku.
... želio. Ali se nisu mogle oduševiti.
... dobrote primale su sumnjivo,
... i milovanje po kosi.

... govorila je starija, »ali vidjet
... Već sam mnogo slušala i
... a.«

... tako, da je maćehi sa
... a sa lijeve starija.
... mo,« objašnjavala
... ne samo onoj sa
... ca. Pa i maćeha
... desne strane.«
... u svoju sobu

Ali uzalud su očekivale priliku, da njihove gorke suze, koje su bile u dnu duše duboko skrivene, kao izvor izbiju na dnevnu svjetlost.

»Dobijaš li dovoljno užine?« pitala je starija mlađu.

»Da.«

»Daje li onoliko kao naša majka?«

»Još više,« odgovara mlađa stidljivo.

Približavale se poklade. Građanska škola je priređivala zabavu. Predsjednica Književnog udruženja učenica pozvala je i mlađu djevojku, da se primi uloge u komadu, koji će se davati.

»Reci kod kuće, da ne stoji mnogo. Dovoljna je i jedna haljina od batista.«

Kod kuće se sakupilo ratno vijeće, da odluči o primanju uloge. Otac se najodlučnije protivio.

»Ne može biti,« rekao je, »ne može. Istina, radi se samo o jednoj haljinici od batista, ali pored toga dolaze još mnogi izdaci. Blagajna ne podnosi.«

Maćeha ode do ormara i izvadi odande jednu poveću novčanicu.

»Ovo je moja posebna imovina. Ja glasam za haljinu. Izvadit ću ulaznice za cijelu porodicu, čak i o ponoći snosim troškove za večeru. Ne plači, Julkice.«

»Lijepo, lijepo,« primijeti otac sa zahvalnim pogledom. »Ali onda ni riječi o večeri u Kasinu, kamo su Ružicu pozvali.«

»Kako da ne!« bunila se maćeha. »To baš ne stoji mnogo. Kad jednoj učinimo po volji, drugoj ne smijemo učiniti nažao. I Ružica ima haljinu. Treba joj samo bijela pregača. To ću joj ja sašiti.«

Obje djevojke ustadoše s mjesta i poljubiše maćehu u ruku.

Otac zapali lulu.

Djevojke odoše u svoju sobu. Sjele su kraj prozora i bez riječi gledale jedna u drugu. Šutjele su kao zalivene. Napokon Ružica udari o drvo od prozora i prošapta kroz zube:

»Mrzim je, jer hoće da je bolja od naše majke.«

CIRKUS U GRADU

SPJEVAO RUDOLFO F. MAGJER

Najprije su došli, onako sa knutom,
Keramitnim drumom: osam kariola,
Osam kućarica, što drndaju putom,
Pa se odmah vidi, kakova su kola.

Nekada su bila i lijepa i nova,
Obojadisana, a sad popucala
Boja na sve strane i rgat*) gotova,
Rasklimano; svuda zija četa mala.

Stali su tik novih gradilišta, gdje su
Razbacali šljunak, građu, kreč i skele,
A prelazi blatni; hrpa zemlje jesu
Čitave ulice, što se mrazom bijele.

Čas dva i već lupa, vreva, komešanje
Slilo se urlikom, što kavez potresa
Životinjskog kralja, vrhu koga danje
Svijetlo draška roba još živoga mesa.

Jedva što su kolje zabili odreda,
Već podižu šator sa krpom na krpi
I direktor bičem sav ponosan gleda,
Kako glavna motka drži sve na hrpi.

U to jedan redar u livreji trošan
Iznikao u tren; kô po dogovoru:
Bum-bum-bum zatutnji, a glas roga nošen
Vlažnim zrakom mrtvež oživi u toru.

Samo se po sebi razumije, da se
Skupilo najviše čeljadi, što pati —
I sve to sad čeka — iako već zna se,
Da će sirotinja ostati pred vrati . . .

*) rgat = staro bezvrijedno gvožđe.

PROLJEĆE

ROMAN JEDNE OBITELJI
Norveški napisala Sigrid Undset
Prevodi Kruno Krstić (NASTAVAK.)

Dolje je spavala Roza... Večeras, kad su u tami klizali preko zadnjih brežuljaka i kad ju je on podupirao... a i inače kad joj je pomagao kod skijanja... doticao se katkada na čas njenog divnog, vitkog, čvrstog tijela... Ali se nije usuđivao da je na silu predobije. Nije se usuđivao da dovede u kušnju njeno povjerenje, jer je bio uvjeren, da će samo pomoću toga povjerenja moći da joj se približi. A zar je to bolje, nego da upotrijebi silu? On je bio samo kukavica... Tä on je znao... neizrecivo jasno je ove noći znao, da ona nikada ne će biti njegova, jer je o n onaj, za kojim ona čezne.

NADBISKUPSKI KONVIKT U SLAV. POŽEGI, u kojem je velik dio najbolje današnje hrvatske inteligencije dobio svoj srednjoškolski odgoj

Vjerojatno ne će biti nikakvog glupog ogovaranja, kad se sazna, da su noćas bili sami u kolibi. Lunda i Helsinga se nipošto nije bojao. Ali Betzy... po svoj prilici ona ne će ni doći. Betzy naravno ne bi mogla zatvoriti svoja kao trešnja crvena ustašca...

Spavao je dugo i prvo što je čuo, kad se probudio, bio je glas Betzy Helsings dolje u sobi. Razgovarala je s Rozom.

»Ne, snijeg se nije lijepio, kad smo se mi uspinjali,« rekla je Roza. »Istina, nije bio ni osobito dobar. Ali znate, što sam mogla da učinim, kad je on tako bijesno jurio!«

Torkild se pojavi na stubama.

»Oho, evo ga,« povikne Betzy. »Lorens i Niels su se zakleli, da ćeš danas čitav dan prespavati. Ali ja sam rekla: čim on namiriše kavu, izmiljet će na sunce.«

»O, vi ste zbilja valjane djevojke,« zijevne Torkild. Roza, Betzy Helsings i Aagot Holm-Hansen prostrle su sto za zajutrak.

»Pohvala ide gospođicu Wegner. Kad smo mi došle, kava je već bila na vatri.«

»A gdje ste vi sinoć ostali?«

»Dä... znaš, sinoć sam bila na jednoj plesnoj zabavi,« raspričala se Betzy. »Već sam im unaprijed rekla, da ću odmah nakon jela leći i prespavati čitav dan. Ali jutros je mama bila tako čangrizava, da me nimalo nije veselilo da ostanem kod kuće. Zato sam otišla s njima, kad su po mene došli.«

»Tako? Jesi li se kako jučer zabavljala?«

»Ah, nikako. Na zabavi su bili sami neki glupani. Nego kažite, poznate li poručnika Lökke, Finna Lökke?... Zamislite... ja mislim, da taj čovjek nije pri zdravoj pameti. Čitavu se večer motao oko mene kao pomaman, a zatim je svakako htio da me otprati kući. Ja sam mu dopustila, zašto ne bi siroti priuštila to malo veselje? Ali što biste vi rekli na to... svakako je htio da me poljubi.«

»Gluposti,« reče Nils Lund. »Ti si mu sigurno priuštila to malo veselje.«

»Začepi gubicu, balavče! Žalosno je, Nils, što ti nikako ne uviđaš, da se ne bi smio praviti šaljivdžijom... to ti nikako ne pristaje glasu Dakle ja sam mu vrlo dostojanstveno odgovorila, da se iz principa ne ljubim s čovjekom, kome ne kažem: ti.« Betzy se sama glasno nasmija. »Torkilde, ti bi morao uvijek da nosiš bijeli sviter; nemaš pojma, kako ti to dobro pristaje. Ah, gospođice Wegner, recite mu vi, da se mora uvijek oblačiti u bijelo; čovjek se veseli, kad vidi nešto lijepo. Ja ću, Torkilde, sjesti uza te, ti vrlo lijepo režeš kruh. Niels i Lorens režu uvijek tako debele komade, da ih ne mogu da grizem.«

Torkild je kolibu iznajmio zajedno s Lundom, Helsingom i Fjeldom. Njih trojica su je već nekoliko godina iznajmljivali te kad je Torkild pristupio u društvo, bili su sva sila njihovih prijatelja i prijateljica tamo stalni gosti. Prijateljica Betzy vladala je gore, kao da je čitava koliba njezina. Ona je bila daljnja rođakinja Lorensu Helsingu, a osim toga je Albert Fjeld bio u nju do ušiju zaljubljen.

Torkild se upoznao s njom početkom jeseni, prije nego je Roza došla u grad. Zajedno su plesali... ona je divno plesala... i Betzy je odmah izjavila, da joj se sviđa, te počela da mu govori: ti... tä svima je ostalima u kolibi govorila: ti.

I ona se njemu sviđala; u nekom pogledu mu se dapače jako sviđala. Bila je vrlo nestašna, te ga je već od prvog časa okupila svojom brbljavošću, koja je njemu laskala, jer su joj svi mnogo udvarali. I kad je odjednom nestala, osjetio

je da mu manjka... »Našla je novo obilnije lovište,« rekao je Lorens Helsing. Kad je malo zatim Fjeld otputovao u Ameriku, jato njegovih prijatelja i prijateljica nije se više gotovo uopće javljalo. On se zapravo gore prijatnije osjećao sam s Lundom i Helsingom. Njih trojica su se posvema složili u mišljenju, da je mnogo ugodnije, kada u kolibi vlada mir i tišina.

Osobito se veselio prestanku tog bučnog života u kolibi, kad je došla Roza. Ona ne bi nipošto pristajala u to nemirno društvo. Lund i Helsing bili su naprotiv dobri momci; Rozi su se sviđali, a i oni su nju voljeli. Nils Lund je dapače bio u nju jako zaljubljen, ali je poštivao staro Torkildovo pravo, te Torkildu nije ni na um padalo, da bude na Lunda ljubomoran. Roza je s njima odlazila na Kikut i na Kobber bregove, pravila skokove na skijama ne trenuvši okom, valjala se niz brdo i sama se smijala svojoj nespretnosti — ona nije prije gotovo nikada imala skije na nogama, jer je njena majka smatrala skijanje nekom vratolomijom te joj je strogo zabranila da se skija. Oni su joj se rugali i pod glas psovali, ali joj nisu ništa uzimali za zlo, jer se ona nikada nije tužila i nisu nikada imali s njom neprilika. Njih četvero su vrlo ugodno zajednički proveli zimu.

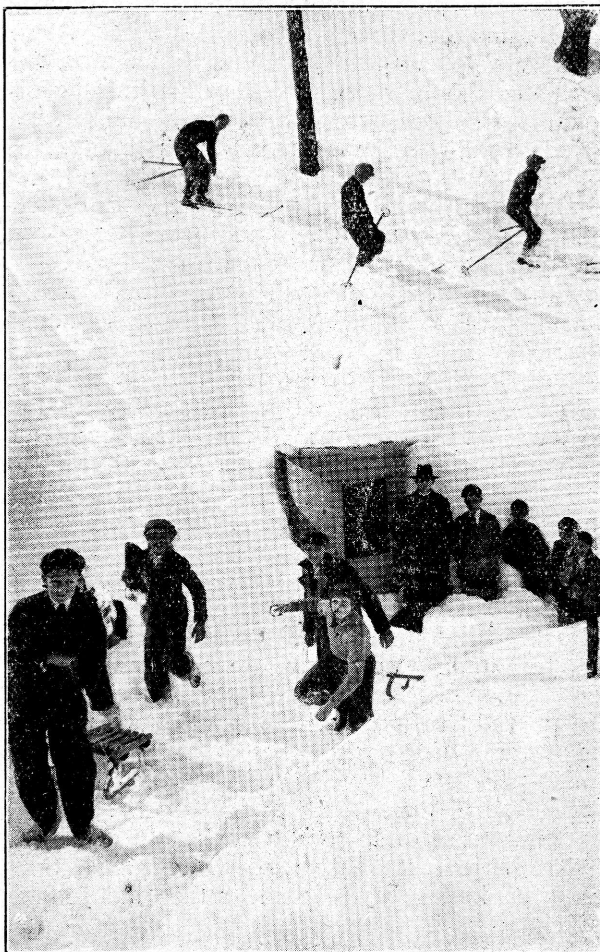
Ali jednog dana u veljači opet se pojavila Betzy, naravno u društvu s neizbježivom Aagotom. I otada je gotovo svake nedjelje dolazila gore k njima.

Od prvog dana vladala je među objema djevojkama neka tiha, ali jaka antipatija. Drugim riječima: Betzy je uvijek bila s Rozom upravo napadno prijazna. Govorila bi »d r a g a gospođice Wegner,« a usput joj davala »ti« i zvala je jednostavno »Rozo«; zatim bi sama sebe ispravljala i molila za oproštenje. Roza bi na to rekla »molim« i nije joj govorila »ti«. Bila je vrlo uljudna i uslužna prema Betzy i nikada nije ni pred Torkildom ni pred drugima spomenula, da joj se ne sviđa ćud gospođice Helsings.

Ali potajice ju je ona mrzila od glave do pete; mrzila je njenu živahnost, njen glas i sve, što je ona radila. Betzy zapravo nije bila lijepa, ali je simpatično izgledala. Imala je prišteve, koji su vjerojatno nastali uslijed premasne kože, i tako uleklo lice, da se činilo, kao da su joj oči malko predaleko izrasle. Te su se oči neprestano smiješile; usta su bila vrlo malena i upravo krasna, kosa pepeljasta, ponešto masna i malko kovrčava, ali vrlo jaka, po svoj prilici, jer je stavljala uloške u umjetne kovrčice. Imala je oblo, uspravno, dražesno malo tijelo, divno je plesala, jurila na skijama kao kakav rekorder i premda su joj bile dvadeset i četiri godine, govorila je i ponašala se, kao da joj je istom sedamnaest. Možda je i u duši bila takva, premda je Torkild u to ponešto sumnjao. Sumnjao je i u to, da je ona baš tako nevina i naivna, kao što se čini... Bilo je ponešto čudno, što je sve ona znala da izbrblja, da onda odmah procvrkuta: »Zar je to tako opasno?... Zar sam što ružno rekla?... Fuj, strašni ste vi...« Ali baš radi toga je ona

BORBA ZA SNJEŽNU KULU U POŽEŠKOM KONVIKTU

SKIJANJE I SANJKANJE KOD BUNARA NA ANTUNOVCU
brežuljku pozad Nadbiskupskoga konvikta u Požegi

ĐACI U SNIJEGU NA ANTUNOVCU

bila tako zabavna, a Bogu hvala, nije mu bila sestra ni zaručnica.

Čini se, da je Betzy izabrala Aagot za prijateljicu također iz političkih razloga. Uostalom ona je bila jako dobra prema Aagoti i nije odlazila na nijednu zabavu bez svoje prijateljice. Aagot je plesala još bolje nego Betzy i jurila na skijama kao i ona, ali se uvijek sa svojim sposobnostima držala po strani, bila je malena, mršava, blijeda i tiha i išla za Betzy kao njena sjena. Helsing je dapače tvrdio, da je Aagot svaki put, kad se Betzy zaljubila, bila zaljubljena u istog čovjeka... ali samo zato, da pomogne Betzy; ona nije nikada radila na svoj račun.

»Fuj, što to na tebi zaudara, Betzy!« povika Helsing preko stola. »Vraže, čime si se namazala?«

»Daj, kaži, Torkilde, je li istina, da je miris tako loš?« Mama veli, da je to nekakav služinjski parfem i da ne mogu s njime izaći među svijet. Dobila sam ga od Larsena, kad se povratio iz Pariza, a ima neko jako dugačko francusko ime, koje ja ne mogu da izgovorim. Zar to zbilja neugodno miriši, Torkilde? Je li?« Ona mu stavi ruku nad lice.

»Fuj... ugodno nipošto nije.«

Kasnije, kad je Torkild došao u kuhinju, našao je Lunda visoko zavraćenih rukava, gdje pere. Ugledavši Torkilda on se nasmija svojim sitnim, zadovoljnim smijehom, koji je podsjećao na rzanje.

»Šta je?«

»Ništa, baš ništa.«

»Čemu mi se onda ceriš u lice?«

»Ne smijem se tebi, nego djevojkama. Smiješno je, kad se dvije dame mrze radi jednog čovjeka.«

»No, slušaj sad dobro, inače ću ti reći kao Betzy: ne pokušavaj da budeš šaljivdžija.« On ušuti na čas. »Ako misliš, da Betzy hoće da razdraži Rozu, onda to može biti istina. Ali nažalost, uzalud joj je trud.«

»Ha ha. Udvaraj malo Betzy, pa ćeš vidjeti; Rozi baš nije bilo ugodno pri duši, kad te je Betzy pogladila.«

»Glupost,« reče Torkild i izađe s vedrom iz kuhinje.

»Glupost« — ponavljao je neprestano sam sa sobom. Tà nije moguće, da je ona ljubomorna na Betzy, premda ne trpi, da se ona s njim tako slobodno vlada. Uostalom može biti, da je ljubomorna, iako nije u njega zaljubljena.

Vrijeme se razvedrilo — blijedi komadić sunca puzao je po bijelom moru šuma na glavicama bregova. On pogleda uvis, jedna jedina sunčeva zraka titrala je nad njim na bijelim spuštenim granama; visoko gore, gdje se plašt oblaka raspadao u tanak proziran veo, prelijevalo se nebo blijedom modrinom. Svud naokolo trunilo se bez prestanka inje s grana uz tih, škriputav šuštaj.

VII.

Torkild i Helsing sjedili su na stepenicama i pušili. Već sate i sate sjedili su tako bez riječi... Helsing je podigao koljena do brade i obavio ih rukama; Torkild se naslonio leđima na dasku verande i gledao u svijetlo noćno nebo, u jednu jedinu veliku zvijezdu, koja je treperila tamo gore, gdje se blijeda svjetlost na šumovitim glavicama bregova zgušćavala u neku mračnu, blijedu modrinu. Bila je večer koncem svibnja i njih dvoje su bili sami u kolibi.

»Slušaj,« reče tiho Helsing. »Drozdovi su se noćas pomamili.«

Po cijeloj šumi čuo se cvrkut, fućkanje i ćurlik ptica. Torkild se prignu i podupre rukama bradu. Najradije bi sada legao na zelenu, vlažnu, mirisavu travu i plakao, plakao. Noćas je svijet tako lijep, da čovjeka nešto steže oko srca... ah, to bi trebalo isplakati, dok ne prestane, dok se ne smiri, da onda čovjek ustane lagan i slobodan kao dijete, kad se naplače. Ili... ili bi možda trebalo zabosti nož u tu toplu bol oko srca, da iscuri iz rastvorene smrtonosne rane... On pogleda opet u vis... činilo se, kao da se s nebeskog svoda spušta neka srebrna svijetla rosa na krov kolibe.

»Sad će izaći mjesec.«

»Da, sutra mora da je uštap,« reče Helsing ne mičući se. »Hoćeš li otići po vodu?«

Torkild ustade i prihvati vedro.

Dolje na mostiću zaustavio se časkom i slušao tihi šum vode, koja se prelijevala iz puna vedra i lagano curila s dasaka na mostu u jezero. Voda je kapala sve slabije i slabije te je šum utihnuo. Klokot u vedrima i zveckanje cinčanih ručica narušilo je na čas tišinu, koja se zatim opet slegla nad sve, a prekidao ju je samo pijev kosova i lagan šuštaj noćnih zvukova.

U nepomičnom jezeru odražavalo se blijedo nebo i crna šuma naokolo. Vršci jela stršili su

uvis kao oštra koplja; noć je bila tako svijetla, da su se vrbe i breze na obali isticale sivom nijansom od tamnog zida šume. Kako se zlatna mjesečeva ploča dizala sve više i više, tako je mjesečina razastirala sve dalje i dalje svoj vlažni veo... grmlje za Torkildom već se kupalo u blijedoj treptavoj svjetlosti.

»Zar tebe ne spopada sentimentalnost kod ovakve noći?« upita Helsing, kad se Torkild povratio s vedrima i sio na stepenice jednako kao i prije.

»O dä. Mislim, da se to svakome dešava.«

»Ja postanem tako strašno sentimentalan, da me katkada spopada volja, da više ne živim.« Helsing na čas ušuti. »Ili bi čovjek morao da ima ženu, u koju bi bio strašno zaljubljen. Tada bi otišao s njom daleko u šumu, te bi je privinuo k sebi, gotovo da je zaguši. Dakako onda bi i za te bio kraj...«

Torkild se prigne nad balustradu. S pristanka je dopirao svjež i opojan miris biljaka, koje su nicale.

»Dä,« reče on tiho. »Čovjek osjeća želju za nečim nasilnim, brutalnim, za nečim, što bi iz njega istrgnulo i iščupalo sve, što je mekano i nježno, što bi ga sapelo, obuhvatilo ga poput sisala i smrvilo.

Helsing kimnu glavom. Opet su dugo šutjeli, dok nije odjednom Helsing progovorio:

»Slušaj... nemamo više krumpira... morat ćemo sutra da siđemo u grad pa da ih donesemo.«

»Dä, dä, morat ćemo.«

»Tko je to prijeko na drugoj obali naložio vatru?« upita malo zatim Helsings.

»Bit će Eriksenovi.«

Oganj je plamsao uz crni zid šume s onu stranu jezera. Poput lepeze se crvena blještava svjetlost širila po kao ugljen crnom jezeru. Pri žarkom svijetlu, koje se pojavilo u noći, činilo se da je tama još gušća. Ali na humku, gdje je bila koliba, razlijevala se srebrenobijela mjesečina, po grmlju, šumi i kućici.

Dim ugašene vatre ležao je u jutro poput maglenog oblaka nad sjajnim jezerom, kad su se uputili u grad, da donesu krumpira.

»Slušaj... čuješ li kukavicu?«, reče Helsing. Ušutjeli su časkom i slušali daleko kukanje ptice. »Kukavica s istoka, nevolja s boka.«

(Nastavit će se.)

Iz radionice jednog umjetnika

Napisao Nikola Severinski, Beč

Preda mnom visi na zidu slika sv. Nikole. Nije to nikakva bezvrijedna, grafički umnožena slika već prava pravcata umjetnička slika u originalnim uljanim bojama. Okrenem li tu sliku, vidim na stražnoj strani te daščice drugi dio jedne slike. Jednu stolicu, uza nju stol, a u pozadini daljnji uređaj jedne sobe. Ali baš to je povod, da mi je upravo ta slika naročito omiljena, jer me vazda podsjeća, da sam po njoj imao priliku, da

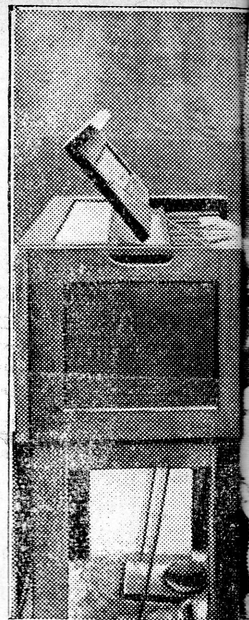
SVETI NIKOLA
Naslikao M. Kl. Crnčić

u radionici uvaženog jednog umjetnika gledam začetak jednog njegova djela.

Bilo je to godine 1903. Meni je bilo tek 10 godina, kad me moj otac odveo u Zagrebu u zgradu umjetničkih ateliera u donjoj Ilici, gdje nas je dočekao umjetnik M. Kl. Crnčić, koji je poznat osobito po svojim krasnim slikama iz primorja. Uvjeravao je mog oca, da će njegovoj želji brzo udovoljiti. Uhvati priručnu pilu i od jedne započete studije, koja njega valjda nije zadovoljavala, a koja je prikazala unutrašnjost jedne sobe, izreže jednu daščicu u veličini 17×23 cm, uhvati paletu i kistove i za čas, potezom uz potez nastala je slika pred mojim očima, koja i sada još na stare dane gleda sa zida na mene u uspomeni na taj događaj, kojom sam prilikom mogao gledati u inače diskrecijom skriveni, nepristupni kutić jedne umjetničke radionice.

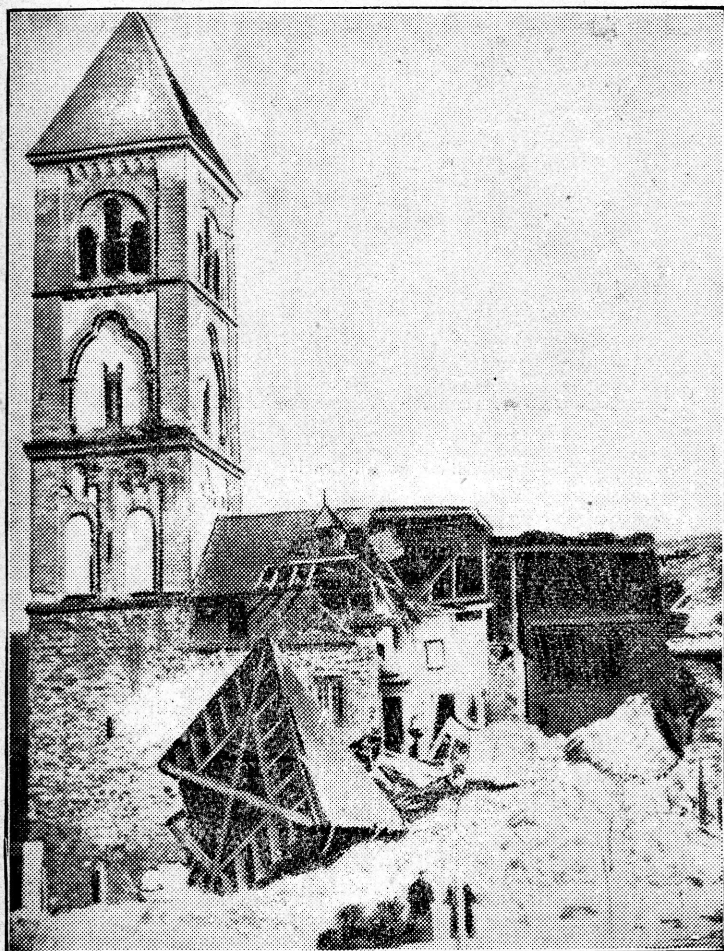

AGAVE KOD AKROPOLE U ATENI, GDJE PROLJEĆE NAJPRIJE DOLAZI NA KOPNO EVROPE

ORGULJAŠICA CRKVE S...
Eskimsko mjesto Igloo u sjev... crkvu harmonij, na kojem je... naučila lijepo svirati te prati ...

Zanima li ...
A Pariz? London? Züric... i vidjeti, koji se pridruže po... vodi Jeronimsk...

SRUŠIO SE TORANJ IZ DVANAESTOGA STOLJEĆA
U Vallendaru na Rajni srušio se krasan toranj, zadnji ostatak samostana, koji je sagrađen u 12. stoljeću

Užasna nesreća u Zagrebu

U noći između 29. i 30. ožujka dogodila se u Zagrebu nesreća, kakva nije zapamćena. U novoj četverokatnici našega stalnog oglašivača ljekarnika Bartulića, koja se nalazi u centrumu grada tik nove gradske tržnice, upalio se nešto prije pola noći film, koji su ispitivala dva operatera u laboratoriju filmskoga poduzeća »Star«, što se nalazio u spomenutoj palači Vlatka Bartulića. Operateri su umakli, a plamen je zahvatio pokućtvo i druge filmove, koji su bili tu spremljeni, te je došlo do užasne eksplozije, koja je porušila sve spratove i čitav krov kuće. Plamen se na taj način neobičnom brzinom proširio po cijeloj zgradi. Jaka detonacija i silni plamen probudili su i okupili za čas mnoštvo građana, vatrogasce, policiju i vojništvo. Počelo se sa spašavanjem. Neki su stanari u strahu skočili s drugog i s trećeg kata, neke su hrabri mladići iz očite smrti izbavili, a neki su našli smrt u plamenu i pod ruševinama. Nesreća je najteže zahvatila obitelj Radnić, od koje su poginule dvije sestre, koje su studirale filozofiju u Zagrebu, Mercedes i Ruža, zatim njihov brat Mate. Treća njihova sestra i majka njihova također su zaglavili. Četvrta njihova sestra Slava, udata Šupuk, nalazi se u agoniji, a njezin muž Ante Šupuk već je preminuo. Uz te je preminula i gđica Josipa Veršec. Trideset osoba leži što teže što lakše ranjeno ili opečeno u zagrebačkim bolnicama, a za troje njih liječnici su ozbiljno zabrinuti. Vlasnik kuće Bartulić ostao je kod te nesreće bez obiju nogu, a njegova supruga bez jednog oka.

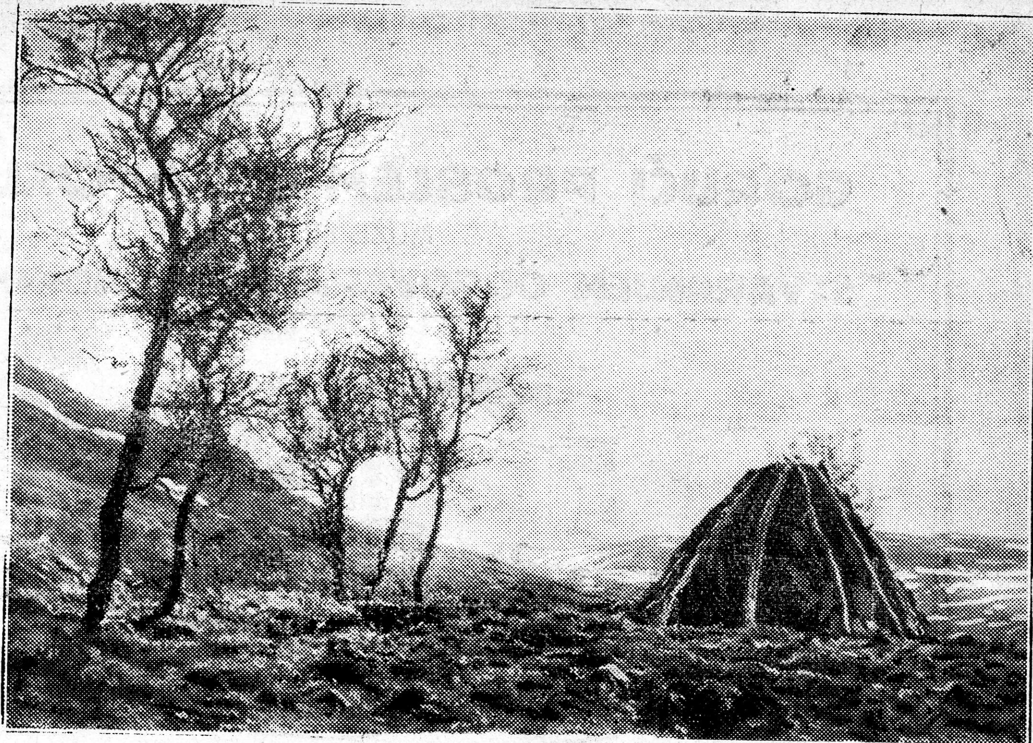

JOŠ JEDAN KANDIDT... NJEM...
Za današnji drugi izbor njem... najavljen je novi kandida...

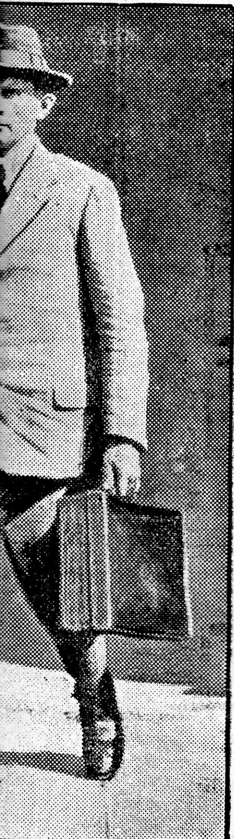
. MARIJE KOD ESKIMA

oj Aljaški dobilo je za svoju
edna eskimska djevojka brzo
veno pjevanje kod bogoslužja

PRVO PROLJETNO ZELENILO U LAPPLANDU, KUDA PROLJEĆE NAJKASNIJE DOLAZI U EVROPI

Vas Irska?
Milano? Sve će to proći
odu u Irsku, što ga u lipnju
putnički odbor

ZA PREDSJEDNIKA
ČKE

koga predsjednika republike
aus Heim, seljački tribun

DOGAĐAJI

U OŽUJKU.

18. Njemačka vlada izdala naredbu o uskrsnom »političkome miru«, koji ima trajati od 20. III. do 3. IV. te se u to vrijeme ne smiju držati političke skupštine za izbor novog predsjednika republike.

19. U Mandžuriji učestale bune protiv samostalne vlade, koja ovisi o Japanu.

20. Pariška kazališta i kina prijete se štrajkom, ako im vlada ne snizi poreze i takse. Pridružuju se sva kazališta i kina iz cijele Francuske i francuskih kolonija. — »Zeppelin« započeo redovit promet između Njemačke i južne Amerike te će voziti svaka 2 tjedna.

21. Lloyd George, engleski predsjednik vlade za vrijeme mirovne konferencije, izdao je knjigu, u kojoj najavljuje, da će se sadanja svjetska gospodarska kriza riješiti brisanjem međunarodnih dugova i reparacija. Knjiga je pobudila opću senzaciju.

22. Goetheova proslava u Weimaru.

23. Jugoslavenski i madžarski ministar vanjskih posala izrazuju svoje simpatije za rješenje krize podunavskih država po Tardieuovu planu. U Braziliji ukinuta dekretom predsjednika republike diktatura, koja je trajala 18 godina.

24. Kina uložila kod Društva Naroda protest protiv stvaranja samostalne Mandžurije. — Hrvatski izletnici u Vatikanskom gradu u audijenciji kod Sv. Oca Pape Pija XI. (Uskrsni izlet Jeronimskog putničkog odbora u Rim.)

25. Irska vlada de Valerina udara povećane poreze na uvoz engleske robe.

NA GOETHEOVU GROBU PRIGODOM 100. GODIŠNJICE NJEGOVE SMRTI

Na samu stotu godišnjicu najslavnijeg njemačkog pjesnika 22. ožujka došlo je na njegov grob u Weimar mnoštvo naroda, među njima i predsjednik vlade Brünning

RADI NJIH

NAPISALA TONKA NARIĆ

Pridolaze oni, naviru bez stanke, bez čekanja, bez odmora, kao mravi iz mravinjaka, kao pčele iz pčelinjaka, jedni za drugima. I kao što se rijeka slijeva u more, slijevaju se, uviru među nas. Dolaze, da postanu jedno s nama, a ujedno — prije ili kasnije — da živu s našim manama i nedostacima, s našim slabostima i grijesima. Ulaze u život, naglo, bez predaka — ne će da počekaju, da se mi, koji smo već tu, bar malo usavršimo i popravimo, pa da ih možemo bolje dati na svijet. Kad bi na to imali čekati, ne bi valjda nikada ni došli.

Nastupaju u početku borbeno i buntovno, nalik na svježe vode i živi tok bistra potoka, koji se prkosno šumeći i pjeneći probija kroz grmlje i šikarje, te kotrlja preko šljunka i kamenja, mimo manje i veće zapreke, dok ga na koncu ipak — i preko njegove volje — ne proguta široko i duboko korito, snažne, ali mutne i nečiste rijeke...

Nadolaze, previru, a mi — i suviše zaokupljeni mnogim svakodnevnim potrebnim i nepotrebnim mislima i brigama — kao da premalo računa vodimo o njima. A oni su ipak preči no sve drugo, nego sve misli i brige, oni su prvi, jer »na njima svijet ostaje!« A zar mi ne bismo željeli, da bar njima bude bolje nego je nama i da barem oni budu imali više preduslova za sretniji život? Tomu može doprinijeti svaki od nas, ako ne kamičak a ono bar zrnce pijeska.

Ima neko jednu vrlo lošu naviku, kojoj se mlohavo, slabićki podaje, makar zna, da mu nije na korist ni duši ni tijelu i tješi se pri tom, otprilike ovakvim razlaganjem: »Što za to, ako ja imam tu lošu naviku? Kad za nju niko ne zna, isto je, kao da ona i ne postoji...« Ali se vara. Ako i ne vodi računa o Bogu, još je neko drugi ko zna za njegovu manu i grijeh. Njegova krv je tu, ona je s njim, uvijek, u svakom času. Ona ga vodi i čuje, ona poznaje i najskrovitije njegove misli. Ta krv, kojoj će iz sjemena niknuti klica, nov život — dijete. Plod krvi: sutrašnji čovjek! I on će, u većini slučajeva, nositi istu onu manu, grešku u karakteru, zlu naviku ili naklonost roditelja svoga, oca ili majke, djeda ili bake. Nosit će u sebi — krivnjom onih, koji su mu dali život uslijed neznanja njihova ili nebrige, — jedan od crnih pečata nasljeđa više.

DRAGUTIN ORŠANIĆ-LIKOTINSKI
koji je u Zagrebu izdavao list „Čujmo" umro je pred neko vrijeme

I sada će istom, kad to susretne u svome djetetu, poučen kasnim iskustvom, roditelj shvatiti i uvidjeti, koliko je nelijepa i teška bila ona zla navika, ona zabluda, koju je bez otpora i protimbe ne samo trpio, već čisto gojio u sebi, radi časovitog zadovoljenja, koje mu je možda znala pružiti. I požalit će gorko i peći ga dvostruko za to, što radi slabosti njegove pod nametnutim mu teretom, čedo njegovo ljubljeno — krv njegove krvi — strada i pati se, kao sužanj pod težinom svojih okova...

Ako svi nemamo u tolikoj mjeri razvijen smisao časti spram sebe, spram svoje osobe i svoje ličnosti (pa bilo koji položaj društva zauzimali), da ne činimo ono, što znamo, da nije lijepo ni dobro, što nije dozvoljeno, jer se kosi sa savršenim moralom nauke Hristove — pa makar bili uvjereni, da ne će niko saznati — ne bi smjeli postupiti tako i morali bi nastojati da se odupremo bar iz ljubavi za te, koji su nam najbliži srcu, koji dolaze i koji će još doći, jer za njih nosimo punu odgovornost pred Bogom i svojom savješću!

FILMSKI SVIJET

JAPANSKI KATOLIČKI FILM.

Vatikanski dnevnik »Osservatore Romano« javlja, da je nedavno u Shingishu na Koreji prikazivan film o 26 japanskih mučenika, o kojem je »Obitelj« pisala i donijela slike iz toga filma u 46. broju prošle jeseni. Kod prikazivanja filma prisustvovalo je mnoštvo naroda. Da zanimanje bude što veće, jedna katolikinja iz Seula pobrinula se, da svi kršćani dobiju ulaznice u pola cijene. Za vrijeme prikazivanja ona je tumačila različite prizore s obzirom na katoličku nauku. Misijonar D. Petrigen se izrazio o ovom filmu ovako: »Prikazivanje mučeništva japanskih mučenika, a k tome požrtvovnost japanske katolikinje prava su blagodat za našu misiju. U vezi s time mnogi inovjerci su došli da traže od nas knjige, da se pripravljaju za krštenje.«

MALA KINEMATOGRAFIJA.

»Madžarska rapsodija«, film iz madžarskoga života, proizvodnja berlinske »Ufe«, dužina 400 m, br. S. B. 743. — Ovaj je film izrađen po noveli pisca Szekelyija, te je prije nekoliko godina bio po svoj Evropi vrlo popularan. Počinje krasnim prizorima žitnoga polja i žetve. U drugom je dijelu vrlo slikovit obred: blagoslov na svršetku žetve, osobito kad svećenik blagosliva kosu. Ali u filmu ima i nekoliko zavodljivih prizora ljubakanja, pa se zato ne može preporučiti. Glavne uloge igraju poznate filmske zvijezde Lil Dagover, Dita Parlo i Willy Fritsch. Tekst njemački.

Lugareva osveta (Des Trappers Rache), filmska drama, dužina 200 m, br. S. 687. — Događaj, koji se u ovom filmu prikazuje, zbiva se u sjevernoj Kanadi. Mary, žena pijanice Jima Forka, mora i revolverom da se brani od zlostavljanja svoga muža. Tako jedanput ona drži revolver, da ga uplaši, on udari pijan po revolveru, koji odapne, a Jim pogođen padne. Mary je držala, da je mrtav, pa pobjegne od kuće kroz snijeg. Iznemoglu izbavi je iz snijega lugar Luj Leblanc, koji je odvede svojoj kući, te Mary nakon godinu dana postane njegova žena u uvjerenju, da je Jim mrtav. No Jim se najedamput pojavi kod nje, kad je bila sama kod kuće. On traži od nje novaca, jer kao njen muž drži, da ima pravo na to, a kad ona ne da, on ukrade sam i pobjegne u času, kad se Luj vratio. Luj poleti za njim, svlada Jima, u borbi s njime ga ustrijeli i donese natrag novac. Na koncu se ustanovi, da ono nije Mary ranila iz revolvera Jima, nego da ga je u isti tren kroz prozor ranio Artur Gardon, koji je vidio, kako pijani muž navaljuje na svoju ženu. Film je vrlo napet, ali nije za župska i školska kina. Tekst njemački.

KAZALIŠTE

»JOHN GABRIEL BORKMAN«.

U Frankfurtu u Njemačkoj iznesen je po prvi put »John Gabriel Borkman« 15. siječnja 1897., a već je 5. lipnja iste godine prikazan i u Zagrebu. Ove godine prikazan je u Zagrebu uoči godišnjice rođenja njegova auktora Henrika Ibsena (20. ožujka 1828.). I ova se drama kao i ostale Ibsenove stvari odlikuje dubokom psihološkom radnjom, koja proizlazi iz različitog nastojanja pojedinih karaktera i lica. A tih lica, kao i redovito kod njega, nema veliki broj: John Gabriel Borkman, protagonista, koji je dao i ime čitavom djelu, i niz lica, koje je sudbina splela u neobičan vez s njegovim životom, ali koja opet sama za sebe znače neku samostalnost i cjelinu, usku psihološku zaobljenost bez obzira na glavnog junaka. John Gabriel Borkman je čovjek, koji se bori za svjetsku slavu, glas i bogatstvo, svoj ideal vidi ostvaren u carstvu novca i čitav svoj život i sve svoje sposobnosti hoće da stavi na oltar tog materijalnog dobra. Na taj način postaje egoista i gazeći preko duševnih dobara i plemenitih osjećaja vlastitih i tuđih ubija — život ljubavi, ne uzimlje za ženu ljubljenu Ellu Rentheim nego i nju i njezinu ljubav žrtvuje svom materijalnom idolu i ženi se za njezinu sestru Gunhildu. Taj grijeh — po Ibsenovu shvaćanju — mora da bude kažnjen i da navuče nesreću nad glavu Borkmanovu. Borkman je propao i promašio svoj život u čekanju ostvarenja svog zemaljskog carstva — i umire od hladnoće, jer je i njegov egoizam bio hladan, bez pravog žara i pravog života, koji se sastoji u radu i žrtvovanju za drugoga. Nad njegovom lješinom pružaju pomirbenu ruku dvije sestre, od kojih je jedna prestavljala za Borkmana pregaženi život i ljubav, a druga ledenu formulu i dosadnu beživotnu svakidašnjicu. Borkmanov sin Erhard imao bi po očevoj zamisli, da nastavi na temeljima i iskustvu svoga roditelja, po majčinoj bi želji imao da bude osvetnik očeva nevaljaštva i vitez nove časti i sreće, po želji tetke Elle imao bi zadobiti pravi duh i pravi život, kakav je ona u sebi osjećala i htjela da u njegovo srce utisne, — no mladić prekida sva očekivanja svojih i sve verige, kojima hoće da ga sputaju, te bježi na jug sa ženom, koju ljubi, da ljubi i da u ljubavi živi. Uvlačeći auktor u radnju siromašnog zanešenjaka Foldala htio je postaviti pendant starome Borkmanu i time je uspio da iznese dijametralne nazore o životu i braku i da nam još bolje ocrta sve strasti i svu surovost ledene jedne duše. Tuitamo probukti u obliku parodije po koji komični elemenat, al' samo zato da tragedija bude još tvrđa i gorča. — Naši su glumci Dujšin, Mihičić, Vavra, Petrović, Štimac, Kraus i Dragman odlično odglumili cijelu stvar, a režija, koju je vodio Alfons Verli, bila je adekvatna genijalnoj auktorovoj zamisli. L. P.

SVEGA POMALO

Iz kojega je naroda poteklo najviše svetaca? Francuski je narod tako sretan, te se može pohvaliti, da je u novije doba najviše svetaca poteklo iz Francuske, koja nosi častan naziv »najstarija kći Crkve«, a zovu je i »kolijevkom svetaca«. Da ne spominjemo ništa više nego samo ovo: za svete godine 1925. proglašeno je 54 svetaca i blaženih, a od toga je na Francusku otpalo ni više ni manje nego 49, a na sve druge narode samo 5 svetaca i blaženih. Sretne li Francuske, koja u nebu ima toliko zagovornika!

Razglednice. Heinrich von Stephan, osnivač Universalne poštanske unije, došao je na misao, da se izdaju poštanske karte sa slikama, i svoj izum dao je na raspolaganje njemačkom poštanskom uredu g. 1865., ali je bio odbijen. Dvije godine kasnije austrijski pripadnik Herrmann, koji ništa nije znao(?) za Stephana, pisao je o sličnoj stvari u nekom bečkom dnevniku. Austrijski poštanski ured prihvatio je ovaj prijedlog i izdao prve razglednice u Austriji g. 1869. Slijedeće godine prihvatila je ovu novost i Engleska, a za njom i ostale države po svijetu.

Koliko se u godini proizvodi cipela? Izračunano je, da se na cijelom svijetu proizvodi 900 milijuna pari cipela, ali kraj svega toga da ipak jedna milijarda ljudi mora ići bosa.

Novine uništavaju šume. Novinski se papir proizvodi od drveta. U Americi se na taj način troši 4 puta više stabala iz šuma, nego li što ih može novih da naraste. Tako će jedamput morati nestati šuma, jer ih uništavaju novine, ili će se morati naći drugi način za proizvodnju novinskoga papira.

Najveća biskupija na svijetu. Otac Turquetil, kanadski Francez, živi već trideset godina u polarnim zemljama. Poznaje savršeno život i jezik Eskima i napisao je gramatiku eskimskog jezika. Nedavno je otac Turquetil bio od pape imenovan biskupom hudsonskim. U njegovu dijecezu spada sva sjeverna Kanada do sjevernog pola. Ova golema biskupija nema nego 8000 duša.

Kazalište za 40.000 gledalaca. U Atlantic City sagrađeno je najveće kazalište svijeta, u koje može da se smjesti 40.000 gledalaca. Na pozornici može da nastupi 1500 glumaca.

Parižani troše najviše vode. U Parizu se popije vrlo velika količina vina, pive i likera. No zato se ni voda u njemu ne štedi. Jedino Njujork troši više vode od Pariza. Proračunalo se, da svaki Parižanin prosječno troši dnevno 550 litara vode. No razumije se, da svu tu količinu ne popije. Parižanin radije pije druge dragocjene tekućine!

Prvi neboderi bili su sagrađeni u Chicagu prije pedeset godina po prilici. Prvi je imao 14, drugi 19 spratova. Otad su gradili sve više nebodere i danas tim imenom i ne zovu zgradu, koja nema četrdeset spratova. Za gradnju ovakvih nebodera potrebni su osobito vješti radnici, sky-workers (oblačni radnici). Oni ne smiju imati vrtoglavice, moraju biti potpuno mirni, točni i hladnokrvni, jer ako takvome radniku padne iz ruke mistrija (žlica zidarska), dok padne na zemlju, može prosjeći čeličnu ploču od 9 mm debljine.

Naočari u starom vijeku. Već su Rimljani rabili neku vrst naočara iz berilija (odatle i njemačka riječ »Brille« za naočare). A kako su pokazale nove iskopine, nisu oni bili izumitelji tog oruđa za gledanje. U kraljevskoj palači na Kreti našli su okrugle leće od gorskog kristala, koje su rabili za gledanje. Slično se našlo i u Kartagi (Sjeverna Afrika). Feničani su poznavali staklo i brušenje stakla, pa nije čudo da su ga rabili i za pravljenje naočara. Čini se, da su te leće oni izvozili u tuđe krajeve, do Troje, Tira, Ninire, pa i do Britanije.

KUĆANSTVO

KUHINJSKI RECEPTI.

Mliječna juha. (Dobra za bolesnika). Kuhaj ¼ litre mlijeka s malo vanilije i 2 dkg šećera. U malo hladnoga mlijeka smiješaj 1 veliku žlicu Nestleova brašna, ulij to u ono mlijeko, koje se kuha, i prekuhaj, a na koncu zagusti juhu jednim žumanjkom.

Pečena ruža. ½ kg brašna i 16 dkg maslaca razdrobi valjkom, dodaj malo soli, 5 dkg šećera, 1 jaje, 1 žumanjak i malo vrhnja ili vina. Proradi, razvaljaj i izreži 3 zvijezde razne veličine, jednu veću od druge. Namaži ih u sredini jajetom i metni jednu na drugu. Zatim namoči varjaču u brašnu i utisni usred zvijezde tako, da se listovi dignu. Onda peci u vreloj masti. Kad je pečena, uresi je iznutra marmeladom i pospi šećerom.

Omlet od krumpira. Na dva jajeta uzmi žlicu kuhanih zdrobljenih krumpira, žlicu mrvica od žemlje, žlicu mlijeka, malo nasjeckanog peršina i sve smiješaj, posoli i pobiberi. Jaja stuci i smiješaj s tom smjesom, pa načini omlet, koji se peče kao i svaki omlet, ali se na koncu još metne i u pečenjaru, da se nekoliko minuta prepeče.

S. A.

PRIČA O DOBROME CAREVIĆU EVSTAFU

Prema ruskoj narodnoj legendi napisao Julije Zeyer — Preveo Makso Kuntarić — Ilustrirao Kamilo Ružička

(NASTAVAK)

Tu su protrnuli i sami dvorani te se tresli od neizvjesna straha, kao da očekuju munje nebeske nakon te hule.

No carica je zapovjedila:

»Sada u crkvu! Pred svim ću narodom mahnuti žezlom i sav grad neka se pokori!...«

A vidio ju je sada carević Evstaf, kako je u crkvi sjedila na srebrnoj stolici obijenoj biserima, a na stotine i stotine svijetala gorjelo je okolo i sav je narod klečao i sav dvor pred oltarom u nijemoj pokornosti. Bila je tišina kao u grobu, samo se čuo jedan glas, glas svećenika, koji je čitao sveto evanđelje, položeno na biserjem prošiveni jastuk na stolu od slonove kosti. Carica je jedva slušala, no najednom se trgla, jer je svećenik izgovarao riječi: »Koji se uzvisuju, ponizit će se, a koji se ponizuju, uzvisit će se.«

SPUSTIVŠI SE NA SJEDALO OSTALA JE SAMA...

Carica je ustala i kliknula:

»Tvoje pismo, svećeniče, javlja neistinu i riječ evanđelja jest laž!« Mrka i blijeda od ljutine pristupila je onda k svetoj knjizi i drsko i porugljivo istrgla list, iz koga je svećenik čitao, pa ga bacila u plamenove svjetiljke.

Otkinuće toga lista zagrmjelo je u crkvi kao grom, plamen je liznuo iz zapaljenoga pergamena kao požar i onda su se ugasnule sve svjetiljke, sve su se svijeće polomile, kapale su suze voska na pod i tako isto ugasnule. Narod je sa strahom letio iz crkve, poplašeno dvoranstvo nagrnulo za njim u ulice, a carica spustivši se opet na sjedalo ostala je sama, napuštena i na čas prestravljena, u praznoj crkvi, usred polomljenih svijeća, kojih se crni dim njojzi nad glavom skupio kao taman, burni oblak.

Časom je sjedila nepomično, onda je ustala i izišla iz hrama, a da se nije naklonila svetim slikama ili prekrstila. Plavi njezin konj s grivom safirima propletenom, srebrom okovan, bio je privezan uza stup na trgu sada potpuno praznom, jer je svatko tražio kut u svojoj kući, da se ondje sakrije pred strahotom, koju je ona u crkvi počinila. Carica grdeći svoje službenike, što su pobjegli, kao i svi ostali, već je položila bila ruku na zlatnu jabuku sedla, da se na konja baci — ali se životinja kao preplašena najednoć izmaknula, a carica je opazila pred sobom nešto kao tamni oblak, što izlazi iz zemlje. Bio je to demon, jedan od svrgnutih anđela s visine Božje slave, pa je rekao sada carici:

»Jao tebi, bogohulna i zla! Ludo bijedna, sama si dala sebe u moju vlast!«

U taj je čas primio demon njezin lik, imao njezin stas, lice i glas i sjao se od njezine ljepote u njezinoj grimiznoj haljini, u zlatnom njezinu plaštu, a na glavi mu sjala njezina kruna, ona, koju je otela u palači. Sama je ujedno vidjela sebe uza sjajno svijetlo u kukavnom, poderanom plaštu, bosa, nepočešljana, a tamne njezine čas prije još pletenice visjele joj sive u divljem neredu na prsa. Demon je sio u njezinu liku na konja i odjahao u palaču. Carica je stajala na praznom trgu i trla sebi oči. Da li je to bio strašan san? Kako da se probudi iz grozote njegove?

Uzdrhtane njezine noge nosile su je polagano ulicama, ako je koga ovdje ondje susrela, nije se na nju obazro, a ako je slučajno naišla na kojega dvoranina, gdje se žuri k palači, brzo joj se uklonio — ali ne iz poštovanja, nego zato, da se svileno njegovo odijelo možda ne zadjene o potrgani njezin plašt, a pogled hladnoga prezira iz očiju, koje su se dosad pred njom u poniznosti sklapale, prodirao je caricu kao oštrica otrovnoga bodeža u srce.

Škripajući zubima išla je u palaču, sabrala sve sile i počela bježati. O, ondje će je zacijelo poznati i kraj tih čarolija, pa će biti sve kao prije! Zadisana stala je napokon kod pozlaćenih vrata carske kuće:

»Otvori!« zapovjedila je oholo stražaru, no taj se stao smijati pa je otjerao drsku prosjakinju. »Zar me ne poznaješ, podli robe?« Uzvikala se carica, ali se stražar počeo nanovo smijati. Pomalo se skupljao sada narod i zabavljao se pravdanjem stražara s onom bijesnom ženskom, ali

kad je carica počela grditi i kleti i one, koji su stajali naokolo zato, što je nijesu poznavali, razljutio se i narod i nijesu sada padale samo prostačke riječi nego i kamenje i udarci! Carica se bacala od uzbuđenja napolak luda tako žestoko na vrata svoga za nju zatvorenoga doma, da se ljuto ranila o njihovu tvrdoću — no tada su se nepopustljiva vrata širom otvorila i demon u liku carice pojavio se s ponositim dvoranstvom pa je rekao namrgođen: Kakva je to buka upravo pred mojim domom? Kakav je to gadni gmaz, ta razjarena žena? Odvucite je odmah!«

Carica se uspravila, sva je njezina oholost usplamtjela te je njome potresla kao bura, pa je viknula:

»Strgnite plašt s ramena toga lažnoga duha, koji je sebi prisvojio moj lik! Zar vas je obuzela sljepoća? Ja sam jedina vaš car i gospodar ovoga grada!...«

Neiskazan je smijeh bio odgovor na njezine riječi. Tada se napokon sjetila carica i Boga. Pristupila je k demonu i htjela reći: »Izgubi se u ime Trojednoga!« Ali je uzalud nastojao njezin jezik izreći te riječi. Stajala je otvorenih kao u grču ustâ. Demon se glasno nasmijao i onda je rekao onim oholim, oporim glasom, koji je nekoć njoj pripadao:

»Metnite mi ovoga luđaka u gajbu u dvoru, gdje su raniji pređi nekoć držali divlje životinje! Neka bude njezino brbljanje svemu narodu zabavom!«

Odmah je nesrećnicu pograbilo stotinu ruku te su je smjestili u gajbu, gdje je morala zimu i vrućinu, glad i žeđu trpjeti te je sada bila zlima i nerazumnima za zabavu. Dražili su je, rugali su joj se, bacali gnjile jabuke i tvrde, pljesnive korice. Carica je bjesnila, proklinjala zemlju i nebo i sudbinu i udarala u navali očajnosti uzalud svoje čelo o željeznu mrežu svoga zatvora. Ležala je žeđajući na lice, razdražena i bolna. Tada su joj se približile tri siromašne žene. Krvave su se njezine oči upirale u njih u ljutini. Poznala ih je kod jasnoga sjaja zvijezda. Bila ih je jednoć otjerala od praga svoje palače, gdje su na časak sjele umorne, da počinu. Činilo joj se to velikom drskošću i zapovjedila je, da na njih odvežu pse. Samo su s mukom onaj put utekle te starice smrti. Sada su stajale pred njezinom gajbom. O, zacijelo su došle, da joj se narugaju i osvete, zacijelo, jer su je poznavale i došle su je mučiti! No prevarila se. Poklekle su starice uz gajbu i molile se za nju Bogu, da se smiluje nad njezinom nesrećom. Onda su joj pružile zdravoga kruha, čistog mlijeka, svježega voća. Šaptale su joj riječi utjehe, a drhtave su je njihove ruke nježno gladile po glavi i po kosi kao bolesno dijete... Tada se napokon skršila najednom zla njezina dosadašnja oholost. Ljudska samilost i jednostavna ljubav prouzrokovaše to čudo. Nestalo je bune protiv Boga i sudbine! Suze su joj tekle kao potok, pognula je pokorno glavu i ljubila ruke onim staricama, koje su je gladile kroz mrežu. Od one je noći podnosila tiho i strpljivo svoju patnju, nije marila više na uvrede i poruge, sve se njezino osjećanje i mišljenje usredotočilo u bolnom kajanju, nije vidjela više ništa nego strahotu svojih grijeha i neiskazanu ludost svoje nekadašnje oholosti i potpuno ništavilo svake ljudske veličine!... Cijelim se srcem pokorila Bogu.

To je sve vidio sada carević u sjeni zlatolisnoga hrasta u raju, te je sve proživio iproćutio sa svojom materom stojeći uza samoga Krista smilovaoca, a srce mu je bilo napunjeno tihim plačem. No naš mu je Gospod rekao:

»Hoćeš li još dulje ovdje sa mnom proboraviti ili želiš da se vratiš na zemlju?...«

»K materi svojoj!« kliknuo je carević Evstaf. »Da, Gospodine, k njoj želim, k njoj.« I sklopio je ruke.

Spasitelj se osmjehnuo takvim smiješkom, kakav se ne sja nikad s ljudskoga lica, pa je rekao:

»Vrati se među smrtnike, a moj će blagoslov biti s tobom sve do tvoga povratka amo na vijeke vijekova!...«

Carević je sklonio glavu, duša je njegova bila puna trakova, pa je pao na koljena nadvladan od prevelike sreće. No raj se oko njega kao rasplinuo u magle i nestalo je svete pojave Spasiteljeve, kao kada sunce zapadne. Ostala je iza njega svečana, zvjezdana sjajnost.

Carević je ustao i išao polagano bijelom cestom natrag u očinski grad.

Kad je unišao kroz kapiju u ulice, opazio je, da ga je svatko, koga je susreo, gledao sa čuđenjem, i da je odmah išao za njim, tako da ga je za kratko vrijeme pratilo cijelo veliko mnoštvo svijeta. Oni, koji su ga poznavali, mahali su rupcima i klicali:

»Budi blagosloven, slavu Bogu!«

I vidio je sada, da su sa nabora njegove haljine neprestance padali cvjetovi i da je ostajala neka sajnost iza njegova traga, iza njega, kad se vraćao iz raja! A mnogo je glasova sada klicalo:

»Gdje si boravio, naš gospodaru? Otac je tvoj mrtav i šalje te sam car nebeski, da nas spaseš od nasilja i nepravdi, koje se na nama izvršavaju svaki dan!..«

(Nastavit će se.)

Š A L E

Kod postolara. »Gospodine majstore, kako ste mi načinili ove pete, jedna je niža, a druga viša!«

»Ne smeta, gospodine, to i onako ne smeta, jer tko vidi, taj ne gleda, a tko ne vidi, taj ionako ne vidi!«

U uredništvu. »Gospodine uredniče, što je sa mojim člankom: ‚O modernom letenju'?«

»Odletio je u — koš!«

U brijačnici. Brijač: »Pogledajte se, gospodine, u zrcalo, hoće li biti dosta kratko odrezana kosa?«

Mušterija (nakon ogledavanja): »Malo je prekratka, načinite da bude malo dulja!«

Kod krojača: »Majstore, pa vi mi niste načinili u kaputu džep za lisnicu.«

Krojač: »Ne preostaje vam ništa drugo, nego da novac za odijelo ostavite kod mene!«

U tramvaju. Mališ: »Gospodine kondukteru, ova gospođica vas je prevarila, kupila je od vas dvije karte mjesto jedne!«

Dobar odgovor. »Gospodine, izvolite k nama na večeru.«

»Hvala, gospodo, ja još danas nisam ništa jeo.«

Ribolov. Vi ste više trgovački putnik, nego ribolovac!

Zašto?

Jer uvijek donesete, kao za uzorak jednu malu ribicu!

Uzajamno pomaganje. Sastale se dvije susjede, pa će jedna: »Dopustite, susjedo, da ja ispečem moje kraflice u vašoj masti, a ja ću vama skuhati vašu šunku u mom zelju.«

Savremena literatura. Prvi književnik: »No, prijatelju, kako si uspio sa svojim zadnjim djelom?«

Drugi: »Zar nisi čuo, sve je rasprodano!«

Prvi: »Nemoguće!«

Drugi: »Ma jest, moj nakladnik je sve prodao jednom mesaru, za omatanje mesa.«

Jedna istina. »Zašto je na selu tako čist i svježi zrak?«

»Zato jer mnogi seljaci, nikada ne otvaraju svoje prozore!«

Na Mrežnici. Sin: »Tata, ovdje pod slapom opazio sam jednu ogromnu ribu!«

Otac: »Pa što onda?«

»Mislim, da bi bilo pametno, da odemo odavlje što prije, da nas ne proguta!«

Naša djeca. Majka: »Zorice, donesi drva, da naložim peć, meni je hladno.«

Kćerkica: »Mama, pa ja sam blizu Tebe, pa mi nije ništa hladno, nego daj mi radije malo kolača.«

Majka: »Zorice, pa što će ti kolač, ja sam blizu tebe pa nisam ništa gladna!«

Sakupio: Stanko Sviben.

Zla navika. »Moja supruga ne ide spavati prije dva sata u jutro, a ja je ne mogu nikako odučiti od tog.«

»No pa zašto ide tako kasno?«

»Za to, jer mene čeka, dok se vratim kući.«

Nježno izgovoreno. Gospođa nekog nedjeljnog jahača reče svomu mužu: »Ja se veoma radujem tvom napretku u jahanju. To je danas prviput da dolaziš kući ranije od tvog konja.«

Dublje nikako ne ide. Neki gospodin dođe knjižaru i reče mu: »Imate li na prodaju što dubokog?«

»Dakako,« glasio je odgovor. »Kako bi bilo da vam dadem ono: Dvadeset tisuća ispod morske površine.«

Moderni ples. U sudnici upita sudac svjedoka: »Gospodine, recite mi, kako je to bilo moguće, da je tuženi skoro ugušio svoju zaručnicu na javnom plesu, a u tako veoma punoj i dobro osvijetljenoj dvorani? Gdje ste vi bili, da to nijeste spriječili?«

Svjedok odgovori: »Mi smo mislili, da oni plešu moderni ples.«

U gostioni. Gost: »Hej, konobaru, netko mi je ukrao lisnicu!«

Konobar: »Hvala Bogu, da ste već račun platili!«

Prvi komplimenat. Ljubica je dobila prvi komplimenat. Plačući dođe kući i upita majku: »Majčice, da li je istina, da ja imam nejednake ruke?«

»Što ti pada na um, ti ludice,« reče joj majka.

Ali Ferdo mi je rekao: »Vaša je ruka jedna ljepša od druge.«

Dobar izgovor. Otac (sinčiću): »Što znače cigarete, koje je mama pronašla u tvom džepu?«

Sin: »Htio sam ih spremiti, da mogu pušiti, kad budem velik...«

Jedna više! Učiteljica: Koliko kosti imaš u tijelu?«

Janko: »Dvjesta i osam.«

Učiteljica: »Nije nego dvjesta i sedam.«

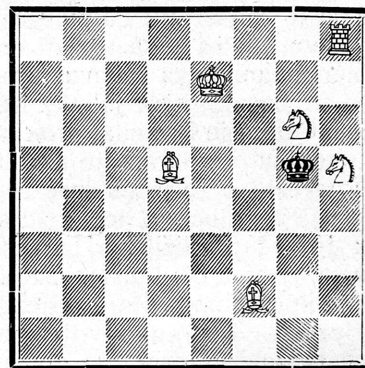
Janko: »Ali, gospođice, danas sam na ručku još jednu progutao...«

Ivan Sitarić.

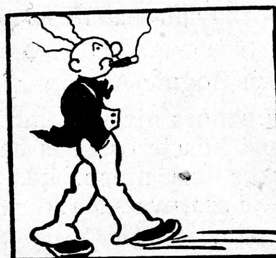
Problem broj 2.

Z. Trajbar, Sl. Požega

Bijeli matira u tri poteza.

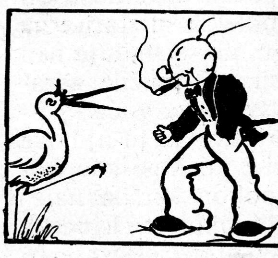
DOBRIJANOVA NEUSPJELA OSVETA

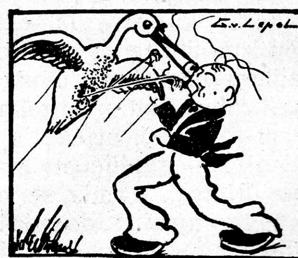
Proljeće je osvanulo,
sva priroda Božja cvjeta,
zašto ne bi čika pošo
da se izvan grada šeta?

Zapalio on cigaru,
niz livadu cvjetnu ode,
no pogledaj! Tu kraj puta
eno jedne bijele rode.

»Mene rode izraniše,«
odjednom se čika sjeti,
»do dimnjaka kad sam htio!«
Zato hoće da se sveti...

Ruga joj se i sa rukom
oko kljuna joj lomata,
a roda ga rasrđena
za crveni nosić [illegible]

MEĐU ČITATELJIMA I ČITATELJICAMA

MODA

PITANJA.

40. Nepravilne vilice. Prije skoro dva mjeseca rodilo se zdravo i inače normalno razvijeno muško dijete, kojemu gornje vilice (čeljust) nisu u sredini srasle, pa se kroz kao prorezanu gornju usnicu preklapa desna usna preko lijeve. Ta nepravilnost nije kao neka rana, jer bi kao rana suzila, već naprotiv imade pravilnu sluzokožu. Dijete zbog toga ne može sisati, nego se hrani iz bočice. Odmah prizvani liječnik rekao je, da će se ta nepravilnost moći operacijom ukloniti, i to tek kad dijete bude imalo 6 mjeseci, dok su drugi kazali, da će se moći već za dva-tri mjeseca. Želio bih doznati za sasvim pouzdane liječnike ili klinike sa vrsnim kirurzima, koji bi dijete spasili. Čuo sam za državnu kliniku u Zagrebu i englesku kliniku u Beogradu. Ako tko od pošt. čitatelja pouzdano zna za sigurne uspjehe u ovakvim ili sličnim slučajevima, molim ih za savjet putem »Obitelji«.
Zahvalni otac.

41. Adresa. God. 1921. posljednji put sam primila vijesti od svoje drage prijateljice Dore Fričić. Tada je bila učiteljica u Gostivaru. Molim cij. čitatelje, ako netko znade za njezinu adresu, da mi ju javi. Lenka.

42. Siromašna djevojka. Kćerka sam siromašnih seljačkih roditelja. U mojem kraju vladaju dosta žalosne prilike, da se bez miraza ne mogu udati, pa bi rado primila od čitatelja »Obitelji« svaki dobar savjet za svoj budući život. Stanislava.

43. Zabava na selu. Na selu je često dosadno, jer ne znamo za nikakvu zabavu osim kartanja, koje nema u sebi ništa korisno. Ima li kakva dobra zabava, koja bi ujedno bila poučna i odgojna? Vodena Draga.

ODGOVORI.

15. Nezadovoljna kćerka. Predajte vašu kćerku u ruke sv. Terezije Maloga Isusa ili Svetici Miomirisa Sestri Mariji Celini. Katica.

20. Pognuta leđa (Drugi odgovor). Naslonite se cijelim tijelom na vrata, zid ili plot. Tako stojte malo i u tom položaju tijela nastojte što dulje hodati. Katica.

22. Brak bez djece. Sličan je slučaj bio sa mnom, no ipak mi je devete godine iza vjenčanja Bog dao dijete, a prije toga sam se borila mišlju i nakanom, koja i vas zabrinjuje. Da sam uzela tuđe dijete, danas bih se kajala. Silom prilika bih i nehotice adoptiranom djetetu postala nekom vrsti maćehe. I samo bi dijete to opazilo, a to se vrlo loše dojima. Preporučam vam dakle strpljivost i pouzdanje u Boga. Tek ako bude isključena svaka mogućnost, da biste mogli imati svoje djece, možete se odlučiti na takav korak. Time biste bez sumnje učinili dobro djelo, a bar donekle nadoknadili onu radost, što ju svakoj obitelji nose djeca. Zdravo i veselo dijete unosi u kuću sreću i zadovoljstvo.
Tinka.

25. Razonoda izvan kuće. Prije svega morate nastojati svoju ženu uvjeriti, kako je vama razonoda potrebna i po mogućnosti da vam udovolji i s vama ide u društvo. No nije nimalo zlo, ako ponekad i bez žene odete u kazalište, ako ona to već ne će. Naravski, da ona mora biti uvjerena, da vi razonodu bez nje tražite samo zato, jer vam je potrebna, a njoj nije moguće uvijek s vama ići, što je posve shvatljivo. Dakako, gdje između supruga vlada međusobna prava ljubav, to će se vrlo lako riješiti. Ako se bez štete za svoje zdravlje možete svega toga odreći, i to je dobro.
Miroljubiv suprug.

**** Samostan.** Primili smo od nekih čitatelja i čitateljica pitanja, gdje mole, da im se savjetuje nešto o primanju u samostan. Sama ta pitanja tako su delikatna, da o njima kod pojedinih osoba može savjetovati samo onaj, koji dobro pozna duševno stanje pojedinca. Što se pak tiče pitanja o samostanskom životu i prilikama i uvjetima, koji su za nj potrebni, mogu se dobiti upute kod pojedinih samostana, a o tome mogu savjetovati svećenici i župnici. Postoji više redova i kongregacija, u koje se može stupiti. Svi imaju istu svrhu: spasenje duše i pomaganje drugima. Ali su svi odabrali različita sredstva, da to postignu, i prema tome su udesili pravila života. Pravila treba upoznati i prema tome se dade zaključiti, da li će pojedincima odgovarati uvjeti toga života. Uredništvo.

PROLJETNI KOMPLET po novoj modi — CRNA HALJINA s uloščima od bijele svile — PROLJETNI KOMPLET s rukavima u dvije boje

Ilustrovani tjednik „Obitelj“ izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 3 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj“ izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji“, Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji“: Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536. „Obitelj“ se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Zagreb, Deželićeva ul. 2.

Z A G O N E T K E

1. Križaljka

Sastavio *Božidar Mohaček*, Zagreb

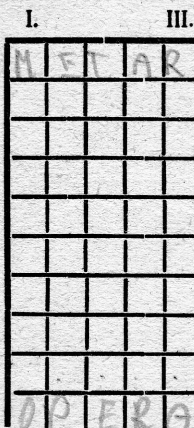
Vodoravno: 1. Naša pokrajina. 4. Grad u Grčkoj (padež!). 5. Biljka. 7. Položak. 8. Melodija. 13. Apostol. 20. Od Marije. 23. Napučiti. 27. Pritega. 28. Ured za zalaganje.

Okomito: 1. Slab pritisak zraka. 2. Ljubitelj umjetnosti. 3. Grčki filozof. 4. Znanstveno naobraženi gazde. 6. Zanemario. 7. Učitelj. 9. Kontinent. 11. Tkanine. 12. Močvara. 14. Oblik glagola šiti. 15. Rijeka u Danskoj. 16. Pritok Dunava. 17. Jeza. 18. Kukac. 19. Broj. 21. Konj. 22. Francuski ovdje (bez i); 24. Romanski član. 25. Dio opreme konja (bez o). 26. Zamjenica.

2. Ispunjaljka

Sastavio *Zlatko Modor*, Srij. Mitrovica

I. III.

Mjera
Ptica
Ruski konjanik
Pismohrana
Slavenska boginja
Morska životinja
Pregrada
Mjesto u Jugoslaviji
Prvi makedonski kralj
Glazbena drama

II. IV.

Od I. do II. i od III. do IV. = narodna poslovica.

3. Logogrif

Sastavio *Ivica Kulić*, Šibenik

Sa „P" je ime ljudi,
Sa „L" u vrtu raste,
Sa „V" je divlje ćudi
Sa „Ć" nas noću časte

4. Palindrom

Sastavio *Božidar Paja*, Zdenčina

Kada konjic cestom stupa,
to se čuje kako lupa.
S koje god se strane štije,
promijenjeno nikad nije.

5. Zagonetna posjetnica

Sastavio *Rudolf Gruden*, Karlovac

RAJKO A. O. HIRŠLOSS

ATENA
č = ć GRČKA

Odgonetke treba poslati na uredništvo „Obitelji" najkasnije do 20. travnja. Svi odgonetači dolaze u obzir za nagrade, koje će se ždrijebom podijeliti na koncu tromjesečja.